

Anglické protějšky českých vidových dvojic a skupin sloves**English counterparts of Czech aspectual pairs and groups of verbs**

Bakalářská práce, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav anglického jazyka a didaktiky

Praha, únor 2010

Předložená bakalářská práce Heleny Filipové zkoumá anglické protějšky českých vidových dvojic a skupin sloves. Autorka se zaměřuje na popis prostředků, kterými se v angličtině vyjadřují způsoby slovesného děje (tj. aktionsart) ve srovnání s jejich vyjádřením v češtině.

V teoretické části autorka nejdříve shrnuje pojetí vidu a aktionsartu v češtině a angličtině. Aspekt – úzce spjatý se sémantikou slovesa, je definován jako popis vnitřní struktury události – děj je viděn buď jako celek nebo je důraz kladen na jeho vnitřní strukturu. Je vysvětlen rozdíl mezi dokonavostí, která je pojmána jako celistvost děje, a nedokonavostí, jež je definována jako děj mající vnitřní strukturu. Naproti tomu aktionsart představuje širší pojetí vidovosti upřesňující průběh a modifikace děje. Dále autorka nabízí srovnání vidu v češtině, kde je vid kategorií lexikálně-gramatickou, a v angličtině, kde se přístupy k této kategorii značně liší. Jak již bylo řečeno, teoretická část velmi důkladně shrnuje pojetí aspektu a aktionsartu v češtině a angličtině, nicméně zde chybí autorčino vlastní kritické zhodnocení použitých pramenů, popř. její vlastní stanovisko, jak danou kategorii pojímat (tj. zda aspekt a aktionsart striktně oddělovat nebo zda by bylo možné tyto dvě kategorie shrnout pod jednu).

Praktická část má tři podkapitoly: hypotézu, popis materiálu a vlastní rozbor anglických protějšků českých příkladů. Celkový materiál tvoří 162 českých příkladů se slovesy vyjadřujícími různé aspekty děje a jejich překladových ekvivalentů, získaných pomocí *Paraconcu*. Autorka příklady rozděluje do osmi skupin českých sloves, přičemž každá skupina obsahuje slovesa se stejným slovotvorným základem. Dále jsou potom slovesa klasifikována do čtyř sémantických podskupin podle toho, jaký aspekt děje vyjadřují (a. vyjádření míry děje, b. vyjádření průběhu děje, c. hodnocení děje a d. jiné modifikace děje). Zde je třeba podotknout, že není zcela jasné, zda autorka tyto čtyři podskupiny převzala od určitého autora nebo zda klasifikaci zavedla sama autorka. Autorka zjišťuje že se tyto aspekty děje v angličtině vyjadřují různými prostředky. Převládá kombinace prostého času a příslovečného určení a lexikální vyjádření, dále se objevuje příslovečné určení, verbonominální konstrukce, kombinace s modálními a fázovými slovesy a prefixace. Autorka dochází v závěru analýzy ke zjištění, že přestože v angličtině existuje poměrně velká škála prostředků pro vyjádření českého aspektu, výsledky práce poukazují zejména na využívání nespecifičnosti anglického slovesa. Vid a způsob slovesného děje anglického sloves lze tedy chápat různým způsobem vzhledem k propracovanějšímu systému časů, příslovečným určením a jeho zapojeností do kontextu.

Poznámky k jednotlivostem:

- slovosled: p. 9, 30 – pozice „also“ ve větě
- p. 39 – example 49. – „...went flying...“ – Je „go“ v této konstrukci skutečně sponové sloveso?
- p. 27 – excerpované příklady jsou klasifikovány do čtyř skupin, podle toho, co vyjadřují: a) vyjádření míry děje, b) vyjádření průběhu děje... Vychází tato klasifikace z konkrétního pramene nebo se jedná o autorčino dělení?

Závěr:

Vzhledem k tomu, že jde o práci bakalářskou, autorka si velmi dobře poradila s velice obtížnou tematikou. Předložená práce splnila požadavky kladené na bakalářskou práci: Helena Filipová prokázala nejen schopnost samostatně pracovat s odbornou literaturou, ale i samostatný přístup k analýze zkoumaného materiálu. K obhajobě ji proto doporučuji a předběžně hodnotím jako výbornou.

Mgr. Gabriela Brůhová
V Praze 1.2.2010

